

Секційне засідання:

Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика

Наумко Ю.С.

к.е.н., доцент кафедри економіки

Сумський національний аграрний університет

м. Суми, Україна

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

Виходячи з аналізу демографічної ситуації, у перспективі необхідно очікувати зменшення приросту трудових ресурсів і переорієнтовуватися на впровадження трудозберігаючих технологій, підвищення продуктивності праці.

Чисельність, якість та зайнятість трудових ресурсів – основні показники, які характеризують трудовресурсну ситуацію в країні [1, с. 5].

У даних умовах велике значення має поліпшення якісного складу працюючих. Якісні характеристики трудового потенціалу можуть бути розкриті за допомогою сукупності ознак: демографічних, медико-біологічних, професійно-кваліфікаційних, соціальних, психофізичних, моральних, науково-технічних та ін.

Прогресивною вважається структура трудових ресурсів, у якій більше осіб до 40 років з високим рівнем освіти. Останній показник – кількість людей з вищою і середньою освітою (у нашій країні досяг 90%) – увійшов до числа 3-х основних критеріїв, прийнятих ООН для визначення рівня “людського розвитку країни”. Необхідно зазначити, що за цим показником у 1992 р. Україна займала 42 місце в світі [5, с. 4-5].

Рівень кваліфікації трудових ресурсів України в народному господарстві досить високий. Про це свідчить рівень освіти працівників: питома вага фахівців з вищою та середньою спеціальною освітою становить 28,7%.

Практично всі особи працездатного віку письменні, що властиво лише високорозвиненим країнам світу [3, с. 140-145].

Демографічна криза, від'ємний природний приріст впливатиме і на сферу зайнятості. Одним з основних заходів, що сприятиме росту чисельності зайнятих в галузях економіки регіону та економічному зростанню взагалі, є вироблення на державному рівні програми дій, спрямованих на вирішення демографічних проблем. Тільки подолавши недооцінку значення демографічного аспекту розвитку суспільства і байдужість органів законодавчої та виконавчої влади щодо демографічних перспектив України, можна сформувати відповідну до ситуації демополітику, яка здатна покращити негативний демографічний вплив, якщо не в найближчій, то хоча б у віддаленій перспективі [7, с. 39-40].

Основні напрямки забезпечення продуктивної зайнятості, що сприятимуть реалізації трудових ресурсів в країні, а саме:

1) галузеві (розвиток пріоритетних галузей промисловості (особливо по переробці сільськогосподарської продукції)) та сільського господарства;

2) соціально-економічні напрямки (проведення активної демографічної політики, оптимізація параметрів заробітної плати, ширше використання оздоровчих програм дитячого фонду ООН, проекту “Українська ініціатива з охорони здоров'я ”, що сприятиме покращенню здоров'я дітей, посиленню соціального та медичного захисту материнства і дитинства) [6, с. 1];

3) напрямки, пов'язані з реформуванням економіки та відносин власності (розвиток трудової мобільності, розвиток малого та середнього підприємництва, створення національних регіональних корпорацій, запровадження пільгового кредитування безробітних, що хочуть розпочати свою справу);

4) соціальні напрямки (підвищення рівня грошових доходів на базі докорінного реформування організації оплати праці та пенсійного забезпечення, створення умов для соціального захисту від безробіття через профорієнтацію, професійне навчання та перенавчання незайнятих громадян,

допомогу у працевлаштуванні, організацію оплачуваних громадських робіт та допомогу в організації само зайнятості [2, с. 207-214].

Необхідним в теперішніх умовах є надання та підвищення розміру матеріальної допомоги у зв'язку з безробіттям, а також на період професійного навчання чи перенавчання, використання гнучких форм зайнятості і режимів робочого часу.

Регіональна політика розвитку трудових ресурсів і формування продуктивної зайнятості населення включає залучення відповідних важелів її проведення, розробку диференційованих заходів на основі економічних методів управління – інвестиційного, кредитного, податкового стимулювання. Перед органами місцевого самоврядування стоять завдання стимулювання широкого розвитку малого та середнього бізнесу, самозайнятості населення; забезпечення покращення умов праці та побуту, що сприятиме поліпшенню здоров'я та дітородної діяльності жінок [4, с. 8].

Для того, щоб покращити реалізацію трудових ресурсів, успішно вирішувати проблеми забезпечення продуктивної зайнятості, необхідним є створення сприятливого макроекономічного середовища, що сприятиме відновленню роботи підприємств і економічному розвитку регіону.

За результатами дослідження рекомендується, зокрема, розробити державну регіональну політику формування, збереження та використання трудових ресурсів. Для цього в кожному регіоні необхідно визначити рівень розвитку продуктивних сил, проводити комплексні інституційно-структурні, науково-інвестиційні, кредитні, бюджетно-податкові, соціальні заходи щодо захисту власного виробника і власного ринку. Важливим є створення сприятливих умов жінкам для поєднання їх професійної зайнятості з материнством, посилення соціального та медичного захисту материнства і дитинства, запровадження відповідної допомоги на рівні не нижче межі малозабезпеченості. Завдяки регіональній політиці розвитку трудових ресурсів і формування продуктивної зайнятості населення, формами реалізації якої повинні стати регіональні системи управління трудовим потенціалом і

програми зайнятості, можна досягти оптимальних умов для реалізації трудових ресурсів і у подальшому - забезпечення гармонійного розвитку людини [8, с. 151-153].

Література:

1. Андрієнко В. Чи є демографічна криза в Україні?/ В. Андрієнко //Праця і зарплата. - 2005. - № 41. - С. 5
2. Богданович В. Шляхи подолання демографічної кризи в умовах соціально-економічних трансформацій/ В. Богданович //Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. - 2006. - № 4. - С. 207-214.
3. Голубєва І.Є. Молодь у відтворенні населення: теоретико-методичні підходи дослідження / І.Є. Голубєва //Економіка АПК. - 2005. - № 7. - С.140-145.
4. Крючков Г. Демографічна криза в Україні: причини і наслідки / Г. Крючков //Персонал. - 2003. - № 4-5. - С. 8
5. Лібанова Е. Як подолати демографічну кризу / Е. Лібанова //Праця і зарплата. - 2007. - № 12. - С. 4-5
6. Пащенко І. Україна вимирає: (Демографічна криза в Україні)/ І. Пащенко //Сільські вісті. - 2003. - 23 травня. - С. 1
7. Сергієнко О. Людські ресурси України. Демографічна криза та демографічна політика / О. Сергієнко //Україна: аспекти праці. - 2002. - № 5. - С. 37-41
8. Слівінська Н.М. Вплив демографічної ситуації на формування трудового потенціалу в областях Поділля / Н.М.Слівінська //Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України. Випуск №7. – Тернопіль: Економічна думка.- 2002. - С. 149 - 154